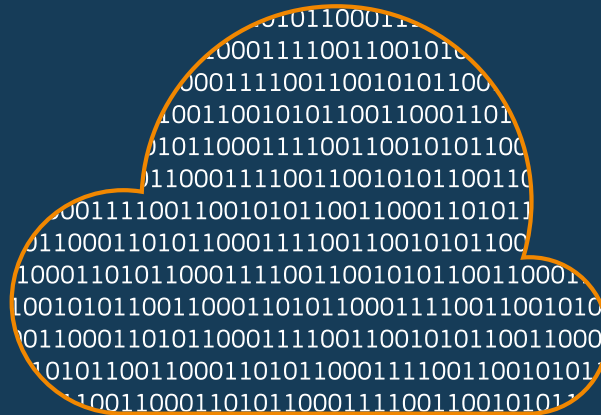

Hallitse omia tietojasi

**KANSALAISEN OPAS
TIETOSUOJASTA EU:SSA**

SUOJAA OMAT TIETOSI EU:SSA

Jaamme itsestämme yhä enemmän henkilötietoja muun muassa verkkopankissa, verkkokaupoissa, sosiaalisessa mediassa tai sähköisten veroilmoitusten kautta.

EU:n yleinen tietosuoja-asetus auttaa sinua hallitsemaan tietojasi antamalla sinulle **monia tärkeitä oikeuksia** ja enemmän valtaa suojella itseäsi.

📌 MITKÄ TIEDOT OVAT "HENKILÖTIEDOJA"?

Kaikki sinua koskevat tiedot eli tunnistettua tai tunnistettavissa olevaa luonnollista henkilöä koskevat tiedot kuuluvat yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisalaan. Näitä tietoja ovat muun muassa nimi, kotiosoite, henkilökortin numero, IP-osoite ja terveystiedot.

Joihinkin arkaluonteisiin tietoihin, kuten terveyttä, rotua tai etnistä alkuperää, poliittisia mielipiteitä ja seksuaalista suuntautumista koskeviin tietoihin, sovelletaan eri-

tyissuojaa. Näitä tietoja voidaan kerätä ja käyttää vain erityistilanteissa, jos olet esimerkiksi antanut käsittelyyn nimenomaisen suostumuksesi tai jos kansallinen lainsäädäntö mahdollistaa sen.

📌 MILLOIN SÄÄNTÖJÄ SOVELLETAAN?

Sääntöjä sovelletaan silloin, kun tietojasi **kerätään, käytetään ja säilytetään** digitaalisesti tai paperimuodossa rekisterissä.

Koko EU:ta koskevat yhdet säännöt, joita voidaan joillain osa-alueilla täydentää kansallisella lainsäädännöllä. Sinulla on siis samat oikeudet, annoitpa tietojasi kenelle tahansa EU:n alueella. Säännöt koskevat myös EU:n ulkopuolella toimivia yrityksiä. Niiden on taattava sama tietosuojan taso, jos ne myyvät tuotteita ja palveluja EU:ssa tai seuraavat käyttäytymistäsi EU:ssa.

OIKEUS TIETÄÄ, KUKA KÄSITTELEE TIETOJASI, MITÄ TIETOJA KÄSITELLÄÄN JA MIKSI

Kun organisaatiot käsittelevät tietojasi, niiden on annettava sinulle selkeät tiedot siitä, mihin tietojasi käytetään. Näihin tietoihin kuuluvat muun muassa seuraavat:

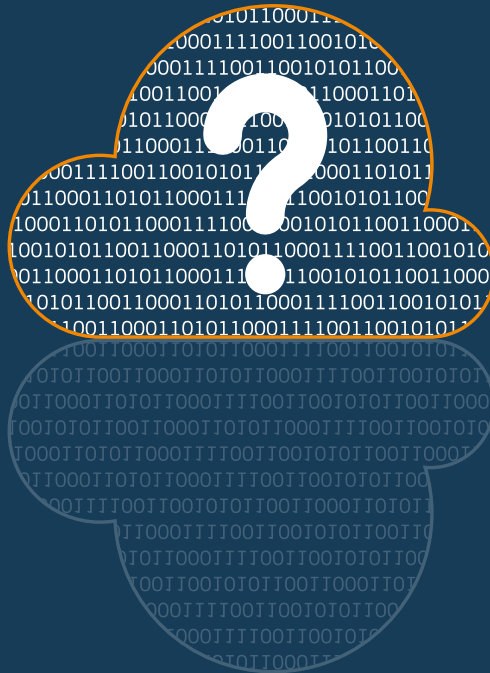
- mihin tarkoituksiin tietojasi käytetään
- tietojesi käsittelyn laillinen peruste
- kuinka kauan tietojasi säilytetään
- kenelle tietojasi jaetaan
- sinun keskeiset tietosuojaoikeutesi
- siirretäänkö tietojasi EU:n ulkopuolelle
- tieto oikeudesta tehdä valitus
- kuinka peruuttaa antamasi suostumus
- tietojesi käsittelystä vastaavan organisaation ja mahdollisen tietosuojavastaavan yhteystiedot.

Nämä tiedot on annettava **selkeällä** ja **yksinkertaisella kielellä**.

Henkilötietoja voidaan kerätä ja käsitellä vain selkeästi määritellyyn tarkoitukseen. Kun yritys kerää tietojasi, sen on kerrottava, mihin tarkoitukseen tietojasi käytetään. Yritysten on myös varmistettava, että vain olennaisia tietoja käsitellään ja ettei tietoja säilytetä pidempään kuin on välttämätöntä.

Ostitko jotain verkkokaupasta?

Myyjä saa kerätä vain sopimuksen täyttämiseksi tarvitsemansa tiedot. Sen on annettava sinulle edellä luetellut tiedot sekä poistettava keräämänsä tiedot, kun se ei enää tarvitse niitä.

OIKEUS SAADA PÄÄSY OMIIN TIETOIHIN

Sinulla on oikeus pyytää saada maksutta pääsy henkilötietoihin, joita organisaatiolla on sinusta, sekä saada tiedoista jäljennös helposti saatavilla olevassa muodossa.

Haluavatko sovellukset liikaa tietoja?

Olet ostanut sykemittarin ja tilannut terveyssovelluksen, joka seuraa liikuntasuorituksiasi. Voit pyytää sovellusoperaattorilta kaikki sinua koskevat tiedot, joita se on käsitellyt. Näitä tietoja ovat muun muassa tilaustiedot (kuten nimi ja mahdollisesti yhteystiedot) sekä tiedot, joita sykemittari kerää sinusta (mm. syke ja suoritus).

Haluatko nähdä, mitä verkkokauppa tietää sinusta?

Olet ostanut tuotteita verkkokaupasta. Voit pyytää yritystä antamaan kaikki sinua koskevat henkilötiedot, kuten nimen ja yhteystiedot, luottokorttitiedot sekä ostosten päivämäärät ja ostetut tuotteet.

OIKEUS VASTUSTAA

Jos organisaatio käsittelee henkilötietojasi, sinulla voi olla oikeus vastustaa käsittelyä. Joissain tapauksissa tosin yleinen etu voi syrjäyttää sinun oikeutesi. Näin voi olla esimerkiksi, jos tietojasi käsitellään tieteellisiin tai historiallisiin tutkimustarkoituksiin.

Sinulla on aina oikeus vastustaa tietojesi käsittelyä suoramarkkinointitarkoituksiin.

*Oletko
kyllästynyt
mainoksiin?*

Olet ostanut verkosta kaksi lippua lempiyhtyeesi keikalle. Tämän jälkeen sinua pommitetaan konsertti- ja tapahtumamainoksilla, jotka eivät kiinnosta sinua. Ilmoitat verkkolippukaupalle, ettet halua enää saada mainosmateriaalia. Yrityksen on lopetettava tietojesi käyttö suoramarkkinointitarkoituksessa, ja pian ilmoituksesi jälkeen sinun ei pitäisi enää saada sähköpostimainoksia. Poistamisesta ei pidä periä maksua.

OIKEUS KORJATA TIETOSI

Henkilötiedoissasi olevilla virheillä voi olla merkittävä vaikutus elämääsi, esimerkiksi kun haet lainaa, vakuutusta tai luottoa.

Jos epäilet, että organisaation sinusta säilyttämät henkilötiedot ovat virheellisiä, puutteellisia tai epätarkkoja, voit pyytää tietojesi korjaamista. Tiedot on korjattava ilman aiheetonta viivytystä.

*Aiheutuuko sinulle
haittaa virheellisistä
tiedoista?*

Olet hakenut uutta henkivakuutusta, mutta huomaat yrityksen kirjanneen sinut virheellisesti tupakoijaksi, mikä nostaa vakuutusmaksujasi. Sinulla on oikeus ottaa vakuutusyhtiöön yhteyttä ja pyytää korjaamaan tietosi.

OIKEUS PYYTÄÄ TIETOJEN POISTAMISTA JA TULLA UNOHDetuksi

Jos tietojenkäsittely edellyttää suostumustasi, voit pyytää organisaatiota lopettamaan tietojesi käsittelyn peruuttamalla suostumuksesi. Organisaation on lopetettava tietojesi käsittely, ellei sillä ole jotain muuta oikeudellista perustetta käsitellä tietoja. Suostumuksen peruuttamisen pitäisi olla yhtä helppoa kuin sen antamisen.

Jos tietojasi ei enää tarvita tai niitä käsitellään laittomasti, voit pyytää tietojesi poistamista. Myös muita EU:n oikeuksia, kuten sananvapautta, pitää kunnioittaa. Esimerkiksi julkisuuden henkilöiden ristiriitaisia lausuntoja ei välttämättä poisteta automaattisesti, jos yleinen etu toteutuu parhaiten pitämällä lausunnot verkossa.

Organisaatioiden on pyynnöstä poistettava keräämänsä lasten henkilötiedot, joita ne käsittelevät sovelluksen tai verkkosivuston kautta.

*Ovatko
hakutulokset
epäolennaisia?*

Teet hakukoneella haun omalla nimelläsi, ja tuloksissa on linkki vanhaan lehtiartikkeliin, joka käsittelee kauan sitten maksamaasi velkaa. Jos et ole julkisuuden henkilö ja sinun etusi saada artikkeli poistettua painaa enemmän kuin yleinen etu saada tietoa, hakukoneen on poistettava linkki.

OIKEUS ILMAISTA KANTASI AUTOMAATTISESTA PÄÄTÖKSENTEOSTA

Jotkin organisaatiot, kuten pankit, veroimistot ja sairaalat, käyttävät algoritmeja ja henkilötietoja tehdessään sinua koskevia päätöksiä. Automaattinen päätöksenteko on tehokasta muttei välttämättä avointa, ja kyseisillä päätöksillä voi olla sinuun oikeudellisia vaikutuksia tai ne voivat muuten vaikuttaa merkittävästi elämääsi. Näissä tapauksissa organisaatioiden on

- kerrottava, jos päätös tehdään automaattisesti
- annettava sinulle oikeus tarkistuttaa automaattinen päätös ihmisellä
- annettava sinulle mahdollisuus vastustaa automaattista päätöstä.

Automaattiseen käsittelyyn perustuvat päätökset ovat sallittuja joissain tapauksissa, esimerkiksi jos jokin laki sallii ne.

Oletko hakemassa lainaa?

Olet hakenut lainaa verkkopankista. Sinua pyydetään täyttämään tietosi, ja pankin algoritmi ilmoittaa, myöntääkö pankki lainaa, ja ehdottaa korkotasoa. Sinulle pitää ilmoittaa, että voit esittää kantasi päätöksestä, riitauttaa päätöksen sekä pyytää ihmisen osallistumista algoritmin tekemän päätöksen arviointiin.

OIKEUS SIIRTÄÄ TIETOSI

Jos yritys käyttää tietojasi sinun suostumuksellasi tai tekemänne sopimuksen perusteella, voit pyytää tietojesi palauttamista sinulle tai siirtämistä toiselle yritykselle, jonka palveluja haluaisit käyttää. Tätä kutsutaan oikeudeksi siirtää tiedot järjestelmästä toiseen. Alkuperäisen palveluntarjoajan, kuten sosiaalisen median yrityksen, pankin tai jopa terveydenhuoltopalvelujen tarjoajan, on siirrettävä tiedot uudelle palveluntarjoajalle. Siirtämisen tarkoituksena on antaa sinulle enemmän valinnanvaraa helpottamalla pääsyä muille markkinoille ja muiden palveluntarjoajien palveluihin.

Löysitkö edullisemman palveluntarjoajan?

Olet löytänyt edullisemman sähkötoimittajan. Voit pyytää nykyistä sähköyhtiötäsi siirtämään tietosi suoraan uudelle sähkötoimittajalle, jos se on teknisesti mahdollista. Yhtiön on joka tapauksessa palautettava sinulle tiedot yleisesti käytetyssä ja koneluettavassa muodossa, jotta voit käyttää tietoja muissa järjestelmissä.

📍 OVATKO TIEDOT KADONNEET TAI ONKO NE VARASTETTU?

Säännöt takaavat, että tietosi ovat turvassa. Organisaation, jolla on sinua koskevia tietoja, on ilmoitettava tietosuojaviranomaiselle, jos tietoturvaloukkaus aiheuttaa riskin. Jos tietovuotoon liittyy sinun kannaltasi suuri riski, organisaation on ilmoitettava asiasta myös sinulle.

Jokaisessa EU-maassa on tietosuojaviranomainen, joka valvoo EU:n tietosuojalainsäädännön soveltamista.

Onko taksiyhtiö kadottanut tietosi?

Olet tilannut taksin sovelluksen kautta. Taksiyhtiö joutuu myöhemmin massiivisen tietoturvaloukkauksen kohteeksi, ja sen kuljettaja- ja käyttäjätiedot varastetaan. Voit tehdä valituksen tietosuojaviranomaiselle, joka tutkii tapauksen.

📍 EPÄILETKÖ, ETTÄ TIETOSUOJAOIKEUKSIASI ON LOUKATTU?

Voit ottaa yhteyttä organisaatioon, joka säilyttää tietojasi. Voit myös aina tehdä valituksen oman maasi tietosuojaviranomaiselle tai kääntyä tuomioistuimen puoleen. Tietosuojaviranomainen voi määrätä organisaatioille erilaisia seuraamuksia, kuten kieltää tietojenkäsittelyn väliaikaisesti tai pysyvästi tai määrätä sakon.

Jos olet kärsinyt vahinkoja, voit myös hakea korvausta ryhtymällä oikeustoimiin organisaatiota vastaan tai pyytää tietosuoja-alalla toimivaa kansalaisjärjestöä edustamaan sinua.

Ota yhteyttä oman maasi tietosuojaviranomaiseen www.edpb.europa.eu

Yhteydenotot EU:hun

Käynti tiedotuspisteessä

Euroopan unionin alueella toimii yhteensä satoja Europe Direct -tiedotuspisteitä.

Lähimmän tiedotuspisteen osoite löytyy verkosta:

https://europa.eu/european-union/contact_fi

Yhteydenotot puhelimitse tai sähköpostitse

Europe Direct -palvelu vastaa Euroopan unionia koskeviin kysymyksiin. Palveluun voi ottaa yhteyttä

- soittamalla maksuttomaan palvelunumeroon 00 800 678 910 11
(jotkin operaattorit voivat periä puhelumaksun),
- soittamalla puhelinnumeroon +32 22999696 tai
- sähköpostitse: https://europa.eu/european-union/contact_fi

Euroopan komissio tai sen puolesta toimivat henkilöt eivät ole vastuussa siitä, miten tämän julkaisun sisältämiä tietoja käytetään.

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisu- ja tiedustelu, 2019

© Euroopan unioni, 2019

Uudelleenkäyttö on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

Euroopan komission soveltamasta asiakirjojen uudelleenkäyttöpolitiikasta säädetään päätöksessä 2011/833/EU (EUVL L 330, 14.12.2011, s. 39).

EU:n tietosuojasäännöt antavat sinulle mahdollisuuden hallita paremmin henkilötietojasi, joten voit tehdä ostoksia, jakaa sisältöä ja surffata huoleti. Tarkista omat oikeutesi ja käytä niitä.

europa.eu/dataprotection/fi

